

Dosarul nr. 3ra-30/20

Prima instanță: Judecătoria Drochia, sediul Rîșcani (S.Godorogea)

Instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (A.Toderaș. E.Bejenaru, A. Ghorghieș)

DECIZIE

29 ianuarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul:

Judecătorii:

Maria Ghervas

Nina Vascan

Iurie Bejenaru

Victor Burduh

Nicolae Craiu

examinând recursul depus de Ivan Rotăraș,

în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Ivan Rotăraș împotriva directorului Instituției Medico Sanitare Publică „Spitalul raional Rîșcani” Gheorghe Roșu cu privire la obligarea prezentării informației, încasarea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 16 iulie 2019 a Curții de Apel Bălți,

c o n s t a t ă :

La data de 19 noiembrie 2018, Ivan Rotăraș a depus cerere de chemare în judecată împotriva directorului Instituției Medico Sanitare Publică „Spitalul raional Rîșcani” Gheorghe Roșu cu privire la obligarea prezentării informației, încasarea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii a indicat că, fiind locuitor al s. Recea, r-ul Rîșcani, la 11 iunie 2018 a depus o cerere către directorul Spitalului din r-ul Rîșcani, doctor în științe medicale, Gheorghe Roșu, în care a solicitat să-i fie eliberată copia ordinului nr. 40 din 13 aprilie 1999 cu privire la lichidarea staționarelor medicale din teritoriul raionului.

Însă, până la înaintarea prezentei acțiuni în instanța de judecată, nu a primit nici un răspuns la solicitare.

În susținerea cererii de chemare în judecată a invocat prevederile art.5 lit. a), art.6 alin. (1) lit. a), art.15 alin. (1), art.16, art.17 alin. (1) lit. (a) și art. 19 al Legii contenciosului administrativ.

A solicitat Ivan Rotăraș admiterea acțiunii, obligarea directorului Spitalului raional Rîșcani de a prezenta informația solicitată, repararea prejudiciului material și moral cauzat în legătură cu nesoluționarea cererii depuse pe care îl estimează la suma de 500 lei.

Prin hotărârea din 21 decembrie 2018 a Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia din 16 iulie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost casată parțial hotărârea din 21 decembrie 2018 a Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani în partea respingerii cerinței privind încasarea prejudiciului moral cu pronunțarea în această parte a unei noi hotărâri prin care cerința a fost admisă parțial și s-a dispus încasarea de la Instituția Medico Sanitară Publică „Spitalul raional Rîșcani” în beneficiul lui Ivan Rotăraș prejudiciul moral în mărime de 100 de lei. În rest, hotărârea s-a menținut.

La 5 septembrie 2019, Ivan Rotăraș a depus recurs împotriva deciziei din 16 iulie 2019 a Curții de Apel Bălți.

În motivarea recursului a invocat că, instanța de apel a interpretat eronat legea cu privire la accesul la informație și a considerat ca fiind examinată cererea privind eliberarea copieii ordinului solicitat.

A menționat că, dovada lipsei ordinului solicitat din arhiva spitalului, nu a fost prezentată nici la cererea petiționarului și nici în instanța de judecată.

Motivul invocat de furnizorul informației precum că, actele solicitate nu se regăsesc în arhiva instituției, este contrar obligațiilor sale și nu poate fi reținut ca fiind conform art. 15 și 19 din Legea cu privire la petiționare.

A solicitat Ivan Rotăraș admiterea recursului, casarea deciziei din 16 iulie 2019 a Curții de Apel Bălți și a hotărârii din 21 decembrie 2018 a Judecătorei Drochia, sediul Rîșcani, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

În conformitate cu prevederile art. 244 alin. (1) din Codul administrativ, hotărârile curții de apel ca instanța de fond, precum și deciziile instanței de apel pot fi contestate cu recurs.

În conformitate cu art. 245 alin. (1) din Codul administrativ, recursul se depune la instanța de apel în termen de 30 de zile de la notificarea deciziei instanței de apel, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de apel transmite neîntârziat Curții Supreme de Justiție recursul împreună cu dosarul judiciar.

Decizia instanței de apel a fost adoptată la 16 iulie 2019, iar conform avizului de recepție/livrare Ivan Rotăraș a recepționat-o la data de 9 august 2019.

Prin urmare, recursul depus de către Ivan Rotăraș la data de 5 septembrie 2019 este în termen.

În conformitate cu prevederile art. 247 din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează și soluționează recursul fără ședință de judecată.

Studiind materialele dosarului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. d) din Codul administrativ, examinând recursul, Curtea Supremă de Justiție adoptă una dintre următoarele decizii: casează integral decizia instanței de apel și restituie cauza instanței de apel dacă, în baza limitelor stabilite de lege ale examinării recursului, nu poate adopta o soluție finală în acest caz.

După cum urmează din materialele cauzei, la 11 iunie 2018, Ivan Rotăraș a depus cerere către directorul Spitalului raional Rîșcani, Gheorghe Roșu prin care a solicitat eliberarea copieii ordinului nr. 40 din 13 aprilie 1999 cu privire la lichidarea staționarului din satul Recea (f.d.8).

La 19 noiembrie 2018, Ivan Rotăraș a înaintat prezenta acțiune prin care a solicitat obligarea Instituției Medico Sanitare Publică „Spitalul raional Rîșcani” de a elibera informația solicitată, repararea prejudiciului material și moral pe care l-a estimat la suma de 500 de lei, în legătură cu nesoluționarea cererii din 11 iunie 2018 (f.d.3).

Examinând cauza în fond, prin hotărârea din 21 decembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia din 16 iulie 2019 a Curții de Apel Bălți, a fost casată parțial hotărârea din 21 decembrie 2018 a Judecătoriei Drochia, sediul Rîșcani în partea respingerii cerinței privind încasarea prejudiciului moral și s-a pronunțat în această parte o nouă hotărâre prin care cerința a fost admisă parțial și s-a dispus încasarea de la Instituția Medico Sanitare Publică „Spitalul raional Rîșcani” în beneficiul lui Ivan Rotăraș prejudiciul moral în mărime de 100 de lei. În rest, hotărârea s-a menținut.

În motivarea soluției sale instanța de apel a indicat că, la data de 23 iulie 2018, peste 30 de zile lucrătoare de la data adresării cererii privind eliberarea informației, lui Ivan Rotăraș i-a fost comunicat că ordinul nr. 40 din 13 aprilie 1999 nu se află în arhiva instituției.

Reieșind din art. 16 alin. (1) din Legea privind accesul la informație, răspunsul la cererea lui Ivan Rotăraș din 11 iunie 2018 urma a fi furnizat în cel mult 15 zile de la data înregistrării cererii, însă, directorul Spitalului raional Rîșcani, Gheorghe Roșu nu a respectat această obligație.

Instanța de apel a conchis că, deoarece nu au fost administrate alte probe ce ar confirma faptul că Ivan Rotăraș a primit în termen răspunsul la cererea de acces la informație din 11 iunie 2018, directorul Spitalului raional Rîșcani, Gheorghe Roșu a încălcat dreptul lui Ivan Rotăraș de acces la informație și la examinarea în termenul stabilit de lege a cererii din 11 iunie 2018.

Sub acest aspect, Curtea de Apel Bălți a notat că, instanța de fond corect a reținut despre eliberarea răspunsului nr. 508 din 23 iulie 2018 la solicitarea lui Ivan Rotăraș din 11 iunie 2018, însă aceasta a fost furnizată peste termenul de 15 zile de la data

înregistrării cererii, cu încălcarea art. 16 alin. (1) din Legea privind accesul la informație.

Curtea de Apel Bălți a indicat că, instanța de fond eronat a respins pretenția privind încasarea prejudiciului moral în mărime de 500 de lei, deoarece, lipsa unui răspuns la solicitarea lui Ivan Rotăraș în termenul stabilit de lege, constituie o inacțiune ilegală a autorității publice, ce cauzează cert suferințe psihice solicitantului.

Deoarece, pe parcursul examinării cauzei pârâtul a prezentat copia răspunsului nr. 508 din 23 iulie 2018, pentru a fi anexat la materialele cauzei, iar conform procedurii civile probele prezentate de părți se înmânează tuturor participanților la proces, instanța de apel a concluzionat despre încasarea sumei de 100 de lei cu titlu de prejudiciu moral, pe care a considerat-o suficientă pentru acoperirea prejudiciului cauzat prin încălcarea de către Spitalul raional Rîșcani a dreptului de acces la informație și examinarea în termenul stabilit de lege a cererii din 11 iunie 2018.

Verificând decizia contestată în ordine de recurs în raport cu criticile formulate, în limitele controlului de legalitate și temeiurilor de drept invocate, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție concluzionează despre necesitatea admiterii recursului declarat de Ivan Rotăraș cu casarea deciziei din 16 iulie 2019 a Curții de Apel Bălți și trimiterea cauzei spre rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecători, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 194 alin. (2) din Codul administrativ, în procedura de examinare a cererilor de recurs, hotărârile și deciziile contestate se examinează din oficiu în privința existenței greșelilor procedurale și aplicării corecte a dreptului material.

În conformitate cu art. 195 din Codul administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171.

În conformitate cu art. 241 alin. (5) și (6) din Codul de procedură civilă, în motivare se indică: circumstanțele cauzei, constatate de instanță, probele pe care se întemeiază concluziile ei privitoare la aceste circumstanțe, argumentele invocate de instanță la respingerea unor probe, legile de care s-a călăuzit instanța. Dispozitivul cuprinde concluzia instanței judecătorești privind admiterea sau respingerea integrală sau parțială a acțiunii, repartizarea cheltuielilor de judecată, calea și termenul de atac al hotărârii.

Având în vedere că instanța de apel a casat hotărârea primei instanțe în partea reparării prejudiciului moral, instanța de recurs va stabili dacă procedura în ansamblu, inclusiv modalitatea în care s-a răspuns la motivele din cererea de apel, a fost corectă.

În prezenta cauză obiectul acțiunii este obligarea Spitalului raional Rîșcani de a prezenta informația solicitată de către Ivan Rotăraș prin cererea din 11 iunie 2018, repararea prejudiciului material și moral în legătură cu nesoluționarea acestei cereri.

Instanța de apel, în partea de motivare a deciziei a constatat că, răspunsul la cererea lui Ivan Rotăraș din 11 iunie 2018 a fost furnizat peste termenul de 15 zile de la data înregistrării cererii, cu încălcarea art. 16 alin. (1) din Legea privind accesul la informație. Din aceste motive, a concluzionat de casa în această parte hotărârea instanței de fond și de a admite parțial pretenția privind repararea prejudiciului moral.

În partea respingerii pretenției privind prezentarea informației, hotărârea a fost menținută.

Prin urmare, instanța de recurs remarcă că, concluziile expuse în partea de motivare a deciziei instanței de apel nu corespund cu partea dispozitivă a deciziei.

Or, instanța de apel a constatat că răspunsul la cererea din 11 iunie 2018 a fost furnizat peste termenul de 15 zile prevăzut de lege, contrar art. 16 alin. (1) din Legea cu privire la accesul la informație nr. 982 din 11 mai 2000 și a menținut în această parte hotărârea primei instanțe prin care cererea privind furnizarea informației a fost respinsă ca neîntemeiată.

De asemenea, materialele cauzei atestă că, la referința depusă de directorul Spitalului raional Rîșcani, Gheorghe Roșu, a fost anexat și prezentat instanței de apel copia ordinului nr. 40 din 15 iunie 1999 cu privire la reorganizarea spitalului de circumscripție Recea în ambulatoriul medical (f.d. 62-63). Instanța de apel a lăsat fără o apreciere acest ordin și fără a verifica posibilitatea pârâtului de a prezenta ulterior informația care a fost solicitată de către Ivan Rotăraș prin cererea din 11 iunie 2018.

Cerința de bază înaintată de Ivan Rotăraș este obligarea furnizării informației. Examinând cauza în ordine de apel, instanța de apel a menținut hotărârea primei instanțe în partea în care cerința de bază a fost respinsă, iar în contradictoriu, a admis cerința subsidiară privind repararea prejudiciului moral.

Prin urmare, instanța de recurs conchide că, o astfel de soluție rezultă din nedeterminarea exactă a naturii juridice a litigiului, criteriu, care presupune prin sine lămurirea completă și certă a situației de fapt sub toate aspectele reieșind din pretențiile și cerințele indicate în cererea de chemare în judecată. Concluziile instanței de apel sunt bazate pe o apreciere incompletă a materialului probator, fapt ce vine în contradicție cu normele de drept procedural.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție relevă că, hotărârea judecătorească trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clară, înțeleasă de părțile implicate în proces și să răspundă în mod expres la toate cererile și obiecțiile formulate.

Formulările din conținutul deciziei trebuie să corespundă exigențelor de corectitudine, certitudine, deplinătate, claritate, consecutivitate, logică, elocvență, lipsă de rezerve (necondiționalitate), oficialitate și pertinență.

Raportând circumstanțele stabilite la normele de drept procedurale enunțate supra, Colegiul conchide că examinarea cauzei în ordine de apel s-a produs în mod arbitrar fiind emisă o decizie care conține concluzii contradictorii.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră imposibilă corectarea erorii admise de către instanța de apel, în condițiile procedurii prevăzute de către legislația procesuală.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că, eroarea judiciară în cauză nu poate fi corectată de către instanța de recurs, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a casa integral decizia instanței de apel și a restitui cauza instanței de apel.

La rejudecarea cauzei, instanța de apel urmează să țină cont de cele menționate și, reexaminând cauza, să emită o decizie legală și întemeiată, respectând dreptul garantat al părților la un proces echitabil.

În conformitate cu art. 248 alin. (1) lit. d), alin. (2) și alin. (3) din Codul administrativ, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul depus de către Ivan Rotăraș.

Se casează decizia din 16 iulie 2019 a Curții de Apel Bălți, în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de către Ivan Rotăraș împotriva directorului Instituției Medico Sanitare Publică „Spitalul raional Rîșcani” Gheorghe Roșu cu privire la obligarea prezentării informației, încasarea prejudiciului material și moral și se restituie cauza în Curtea de Apel Bălți.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,

Judecătorul:

Maria Ghervas

Judecătorii:

Nina Vascan

Iurie Bejenaru

Victor Burduh

Nicolae Craiu